

Stanovska organizacija JUU

Iz sekcije

—s Zaščita članstva. Tovarišice in tovariši, osobito odborniki sreskih učiteljskih društev, opozarjamo, da natančno proučite pravilnik o postopanju pri zaščiti članov JUU. Važen je posebno čl. 10., ki navaja primere, kdaj se zaščita odtegne. Vodstvo sekcije je primorano vsak slučaj, ki se protivi katerikoli točki pravilnika, zavrniti.

—s Vazne vloge na oblastva. Učitelji narodnih šol, dodeljeni meščanskim šolam — udeležba na zborovanju JUU. Na podlagi konkretnega primera, da onemogočajo upravitelji meščanskih šol, učiteljem narodnih šol, dodeljenim meščanskim šolam, poseben zborovanj, je vložila sekcija na ministrstvo prosvete prošnjo za uradno tolmačenje.

Delo v upravnih odborih JUU, priznanje za izvenšolsko delo. Z obširno vlogo, v kateri navaja celotno kulturno delo naše sekcije in članstva JUU, smo zaprosili ministrstvo prosvete za izpremembo tolmačenja odloka O. N. br. 51997 od 2. 9. 1933. Navedeni odlok ne priznava za izvenšolsko delo delo v upravnih odborih JUU.

Dodeljevanje učiteljstva. Kraljevsko banko upravo smo naprosili, da izda na sreska načelstva posebno okrožnico glede dodeljevanja učiteljstva. Pri dodeljevanju naj bi se upoštevala sledeča načela: V primeru potrebe naj se dodeljujejo v prvi vrsti pripravniki in sicer učitelji po dovršenem prvem, učiteljice po dovršenem drugem letu službovanja na šoli z najmanj dvema učiteljema, kakor to določa člen 93. zakona o narodnih šolah. Ako radi pomanjkanja učiteljstva na šoli, kjer službuje pripravniki, ta rešitev ni mogoča, naj sreska načelstva pri izvajanju dodeljevanja upoštevajo sledeče: Ukazni učitelji in učiteljice naj se ne dodeljujejo. Za dodelitev naj pride v poštev vselej učna oseba z najnižjim rangom na šoli. Ako imata dve učni osebi enak položaj, pri čemer je upoštevati datum napredovanja, odločajo službena leta in slednjič starost. Vselej naj se ozira tudi na družinske in socialne razmere. Ako se bodo vršile dodelitve po gornjih načelih, bodo pritožbe izostale in dodeljeni učitelji ne bodo imeli razloga, čutiti se zapostavljene.

—s Sekcija je bila zastopana. Pri prošnji 60 letnice E. Gangla na Taboru v Ljubljani so zastopali JUU tovarišica Engelmana, tov. Dimnik in tov. Skulj. V imenu vsega slovenskega in jugoslovanskega učiteljstva je čestital jubileju tov. predsednik. — Na delovnem občestvu voditeljice kmet. gospodinjstev šol v Celju je bil navzoč v imenu JUU tov. Skulj.

—s Statistika brezposelnih učiteljskih abiturientov. Nujno potrebujemo podatke za socialno statistiko: Pri vsakem poedincu je navesti: poklic očeta in matere, dohodki očeta in matere, število družinskih članov, koliko od teh je zaposlenih, kje so zaposleni in koliko imajo zaslužka, število nezaposlenih družinskih članov in njih izobrazba.

Iz društev:

VABILA:

— JUU SRESKO DRUŠTVO V PTUJU bo zborovalo v ponedeljek dne 20. novembra ob 9. uri v dvorani Glasbene Matice v Ptuj.

Dnevni red: 1. Predavanje. 2. Poročilo o seji glavnega odbora; stališče društva do Izvršnega odbora. 3. Slučajnosti.

Poročila:

+ JUU SRESKO DRUŠTVO KRŠKO je zborovalo 5. oktobra 1933. v Krškem. Navzočih 56 članov t. j. 44%.

Ko so bili sprejeti predlogi, da se razpišejo vsa mesta, zlasti v krajih, kjer so srednje šole; dalje, da plača vsak organiziran član 5 Din za pravnega konzulenta, obrambo stanu, toda s pripombo samo za 1 leto, na poizkušnjo ter delovati vztrajno, da izplačujejo davčne uprave dolžne tangente direktno krajevnim šolskim odborom, je sledilo poročilo o banovinski skupščini. Predsednik poda točna pojasnila, ki spričujejo saniranje razmer, nastalih na glavni skupščini 19. in 20. avg. 1933 v Ljubljani. Z večino 4 glasov so bili sprejeti sledeči sklepi:

a) Glavna skupščina JUU v Ljubljani 19. in 20. avg. 1933. je imela docela negativen uspeh, ker je razmere v udruženju poslabšala in dovedla vodstvo JUU v likvidacijo.

b) Krivdo temu vidimo v okrnitvi dnevnega reda, ki je onemogočila potrebno razčiščenje ter obsodimo naročitev posebnega izletniškega vlaka za 21. avg. 1933.

c) Vodstvo sekcije se poziva, da podvzame še nadalje vse korake, da bo zamoglo naše udruženje funkcionirati, pa čeprav za ceno osebe predsednika.

d) Edinstvenost organizacije in ugled naših delegatov, ki jih pošiljamo na drž. skupščine zahtevata, da se vse članstvo dravske banovine sproti obvešča o vseh za udruženje pomembnejših pojavih, pa če se tudi pojavijo v drugih banovinah.

Po soglasni odobritvi računa ter predloženega proračuna za l. 1933/34 se je sklenilo, da bo prihodnje zborovanje v Mokronogu ter bo na njem kot nadaljevanje predaval o temi »Prirodna telovadba« Herbste P.

Sklenjeno je bilo zvišanje članarine za 1 Din mesečno za vsakega organiziranega rednega člana. Za učiteljice poročene z učitelji 6 Din, upokojeince sedaj mesečno 16 Din.

Predsednik Brezovar M.

— JUU SRESKO DRUŠTVO V LJUTO-MERU je zborovalo dne 7. oktobra 1933. v Radencih.

Predsednik tov. Mavrič, je podal situacijsko poročilo, v katerem se je dotaknil vseh perečih vprašanj stanu in organizacije.

Sklenilo se je, da se društvo izreče za obrambni sklad in pravnega konzulenta. Dalje se je sklenilo postaviti predlog, naj si sreska društva iz prostovoljnih prispevkov pri zborovanjih osnujejo poseben fond za podporo svojim brezposelnim abiturientom; obenem pa se naj osnuje osrednji, sekcijski fond, iz katerega bi se lahko honorirali tisti, ki bi se eventualno zaposlili pri Mlad. matoci ali Našem rodu.

Po obravnavanih dopisih je poročal tov. Mikl o banovinski skupščini, tov. Klanjšček pa je podal svoje vtise z glavne skupščine. Tov. Mavrič je še poročal o seji upravnega in nadzornega odbora, tov. Mikl pa o seji predsednikov.

Sledil je nato društveni občni zbor. Blagajniku tov. Klanjščku se je dal absolutorij s pohvalo. Pri proračunu se je sklenilo, da znaša članarina za redne člane 150 Din, za poročene učiteljice pa 60 Din. Vključen je pri tem že prispevek za obrambni sklad in 250 Din podpore za nezaposleni učiteljski naraščaj.

Prihodnje zborovanje bo 2. decembra v Gor. Radgoni.

K. Mavrič, t. č. predsednik

Klemenčič Mara, t. č. tajnica

+ JUU SRESKO DRUŠTVO V RA-DOVLJICI je imelo letošnji občni zbor, združen s sresko vrtnarsko in sadjarsko razstavo na Jesenicah dne 7. oktobra 1933. Poleg drugih se je udeležil otvoritve razstave tudi ref. za šol, vrtove tov. Skulj. Razstava je po intenzivnem delu učiteljstva popolnoma uspešna in je najlepši dokaz udejstvovanja učiteljstva v vseh panogah kmetijstva.

Po otvoritvi se je vršil občni zbor z običajnim dnevnim redom. Poročila funkcionarjev so bila brez debate sprejeta. Obravnavali so se aktualnejši dopisi, iz ugotovitve članstva pa je razvidno, da šteje društvo 122 članov. Sledilo je predavanje ref. Skulja o smernicah in pomenu vrtnarskih in sadjarskih razstav s posebnim ozirom na prirejeno sresko razstavo na Jesenicah. Članstvo je bilo s predavanjem izredno zadovoljno.

Pri slučajnostih pa je sporočil tovariš Schiffer, da odstopa mesto predsednika sedanjemu podpredsedniku tov. Blažiču, ker je združenje mesta sres. šol. referenta po pravih nezdružljiv s predsedstvom učiteljskega društva, nakar zaključil občni zbor z zahvalo članstvu za izkazano mu zaupanje.

Egidij Schiffer, preds. Skender Oton, tajnik.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO M. SOBOTI je zborovalo dne 7. oktobra v M. Soboti. Od 129 članov je 89 navzočih. Zborovanja sta se udeležila tudi gg. sreski šol. nadzornik Velnar in sreski kmetijski referent g. Eiselt.

Ob otvoritvi prvega društvenega zborovanja se je spomnil tov. predsednik nekatere spremembe članstva, v prvi vrsti tragične smrti vsem priljubljene članice pokojne Tilke Rusove. Mesto cvetja na njen grob bo darovalo društvo 1000 Din za poplavljenec. Učiteljstvo tukajšnjega sreza bo rade volje tudi v šoli in izven nje sodelovalo pri nabiranju živeža za gladujoče žrtve povodnj.

Poročilo o banovinski in glavni skupščini je podal tov. Gabrijelčič. Z ozirom na položaj po letošnji ljubljanski glavni skupščini podčrtuje zborovanje soglasno sledeče stališče:

Načela celjske deklaracije naj se ne prekoračijo; cenimo enotnost stanovske organizacije, zato odklanjamo tudi spremembo 22. člena pravil v tem smislu, da bi se banov. in glavna skupščina reducirali zgolj le na zbor predsednikov sreskih društev, ker bi s tem samo padlo zanimanje članstva za organizacijo; obžalujemo, da je letošnja glavna skupščina vse prej kot utrdila vezi med jugoslov. učiteljstvom in dvignila njegov ugled. Smatramo njeno predčasno zaključitev v zvezi z izletom na Bled za nepravilno; želimo, da pride v organizaciji do razčiščenja, zato odpravimo odstop izvršnega odbora, ki je s to gesto pokazal vsaj dobro voljo za rešitev nastalih zmed.

G. sreski referent je poročal o gospodarskem delu učiteljstva v smislu gornjelen-davskih načrtov in toplo priporočal posebno sodelovanje pri kmetijskih podružnicah, sekcijah društev, sadjarskih podružnicah, podal več misli o aktualnih kmetijskih zadevah, krmni, silosih, umetnih travnikih in boju proti sadnim škodljivcem.

O preorientaciji učiteljskega izvenšolskega dela je govoril še tov. Šavli. Tej temi naj posveti več pažnje prihodnje zborovanje, ki bo v soboto 11. novembra v M. Soboti.

Gabrijelčič Fr., preds. Šavli Andrej, tajnik.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO V ŠMAR-JU PRI JELŠAH je imelo 64. redni letni občni zbor in zborovanje dne 7. oktobra 1933. ob 10. uri v Rog. Slatini ob navzočnosti 43 članov t. j. 54%.

Predčitajo se in obravnavajo došli dopisi.

Tov. Hvala je predaval o »Nacionalizmu med učiteljstvom«. V svojem predavanju je pojasnjeval, da nismo več ponižni tlačani, ampak lastni gospodarji, zavedni in neustrašeni Jugoslavlani. Kdor le malo dvomi o moči Jugoslavije, ta ni nacionalist.

Tov. predsednik je poročal o banovinski in glavni skupščini. Orisal je potek obeh skupščin ter skušal tolmačiti osnovne vzroke nesoglasij v Udruženju.

Sprejet je bil predlog tov. Ahtikove: Delo v glavnih skupščinah naj bo plodonos-

no, glavnim funkcionarjem JUU naj se na-grade za delo v organizaciji primerno znižajo.

Sledila so poročila društvenih funkcionarjev, iz katerih je bilo razvidno, da je bilo društveno delo uspešno.

Soglasno se sklene: Nakaže se iz društvene blagajne odseku za brezposelne abituriente Din 500.—

Učiteljska tiskarna naj uporablja za tiskovine boljši papir in izvršuje točno naročila.

Verk Miloš, preds. Rataj Oskar, tajnik.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO MARIBOR LEVI BREG je zborovalo 7. oktobra t. l. Od 85 članov je bilo prisotnih 73, t. j. 86%.

Zborovanje je otvoril predsednik tovariš Vauda Mirko s pozdravom vsem zborovalcem, posebej je še pozdravil nenamenečene tovariše učit. abituriente in abiturientke. V svojem poročilu je predložil sliko vsega lanskega društvenega in sploh organizacijskega dela. Zbor je poročilo sprejel z aklamacijo. Sledilo je blagajniško poročilo. Zanimiva so bila poročila delegatov obeh skupščin. Sprejeti so bili sledeči predlogi:

1. Preselitev sres. učit. knjižnice v prostore pedag. centrale v Mariboru.

2. Odobritev nastopa naše sekcije in njene vodstva pri letošnji glavni skupščini.

3. Pristop k obrambnemu skladu z letnim prispevkom 5 Din za člana.

4. Podpora 500 Din iz društvene blagajne odseku brezposelnih učiteljskih abiturientov v Mariboru.

5. Podpora 500 Din iz društvene blagajne za Pedagoško centralo.

6. Podpora 500 Din iz društvene blagajne za Učit. dom v Mariboru.

7. Glede nameščenja učiteljstva v mesta in blizu mest — pogoji.

8. Glede delovanja Ciril-Metodove družbe na meji in povabila njenega zastopnika k našemu prihodnjemu zborovanju.

9. Podpora 250 Din poplavljenecem.

10. Zbiranje knjig, časopisov i. sl. za obmejne šole.

Tako temeljitih občnih zborov še nismo imeli. Prihodnje zborovanje se vrši 2. dec. 1933.

Vauda M., predsednik. Seneković A., tajnik.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO SLOVENJ-GRADec je zborovalo v soboto 7. oktobra 1933 v Slovenjgradu. Navzočih je bilo 35 tovarišev (ic), to je 79%.

Predsednik tov. Kopač Leopold je obširno poročal o banovinski in glavni skupščini JUU, ki sta se vršili v Ljubljani. Omenil je vsa glavna vprašanja, za katera se je borila in delovala naša sekcija, kakor: uzakonitev učiteljske stalnosti, zaščita učiteljstva, izprememba načina razpisa in oddaje službenih mest, napredovanja in upokojitve učiteljstva, ukinitve dražinskih razredov, namestitve novincev itd. Poročal je tudi o situaciji, ki je nastala radi početka glavne skupščine v organizaciji, o seji upravnega in nadzornega odbora v Ljubljani dne 3. septembra t. l., zborovanju predsednikov učit. društev dne 24. septembra v Celju ter o deputaciji učiteljstva pri ministru g. dr. Kramerju.

Sklepi: Društvo soglasno s predlogom gospodarskega sveta, da prispeva vsako društvo po 5 Din za vsakega rednega člana za »obrambni sklad« in s tem v zvezi za pravnega konzulenta; brezposelnim učit. abiturientom se nakaže iz društvene blagajne znesek 100 dinarjev.

Proračun in članarina ostaneta ista kot lansko leto. Kooptiral se je tov. Mrovlje kot predsednik v nadzorni odbor.

Tovarišica Fančl Novakova iz St. Jurja je v zanimivem referatu govorila »o zgodovinskih svetiščih naše južne zemlje«. Tov. Purkhard je spopolnil predavanje s svojimi utisi, ki si jih je pridobil ob priliki potovanja po Macedoniji, nakar je še razstavil slike »U. d.« ter priporočal, da čim več tovarišev (ic) pristopi s svojimi članskimi deleži k »U. d.«, ki je samo — naša gospodarska ustanova in ki je v čast nam vsem. Obema predavateljema se je zahvalil tov. predsednik, ki je še opozoril na obisk »Trboveljskih slavčkov«. Priporočal je učiteljstvu, da pridobi čim več naročnikov za Mladinsko matico. Prihodnje zborovanje se bo vršilo v prvi polovici meseca decembra.

Kopač Leop., preds. Iglar Rajko, tajnik.

+ JUU SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO V PTUJU je zborovalo 7. X. 1933.

Navzočih je bilo 100 članov, to je 71,42%.

Tov. Šestan je podal situacijsko poročilo. Točke: Glavna skupščina, Sklicanje sestanka predsednikov sreskih društev v Celju 24. IX. Sklepi, ki so bili storjeni ob tej priliki.

Poročilo o skupščinah je podrobno podal tov. Šterk. V debati, ki je sledila, so se važna vprašanja dobila pogovorila.

Glede brezposelnih abiturientov se bo društvo ravnalo po predlogih sekcije.

Delovni program, ki je bil natisnjen v Učiteljskem tovarišu, bo odbor temeljito preštudiral in pripravil za prihodnje zborovanje predloge.

Sprejet je bil predlog, da se dele knjige Mladinske matice kakor doslej meseca junija. Pozvali so se učitelji poverjeniki, da točno pošiljajo naročnino.

Izhajanje Šolskega lista učiteljstvo odkloni iz ozira na gospodarsko stanje prebivalstva.

Plačilo prispevka 5 Din za rezervni fond in pravnega konzulenta se soglasno odobri.

Pred sprejetjem poročil oriše še tov. predsednik vse momente, ki so dovedli do predčasne zaključitve glavne skupščine, ter pojasni svoj izstop iz glavnega odbora in zopetni vstop vanj.

Sledil je občni zbor s poročili funkcionarjev, iz katerih je bilo razvidno, da je bilo tudi drugače agilno. Odbor je dobil absolutorij.

Tovariš Jurančič predlaga za korporativen pristop članov k Pedagoški centrali v Ptuj. Predlog se odkloni. Vsakemu je na prosto voljo dano, da pristopi.

Tov. Peček pa prosi, da izposluje sekcija pri ministrstvu odlok, kako naj se določi narodnost otrok, katerih starši pripadajo različnim narodnostim.

Tov. Šterk je pa ob koncu še priporočal Učiteljsko samopomoč.

Predsednik D. Šestan.

— JUU SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA-MESTO je imelo dne 12. oktobra t. l. redni občni zbor z običajnim dnevnim redom.

Od 196 članov je bilo navzočih 94, t. j. 48%.

Poročilom društvenih funkcionarjev je sledilo situacijsko poročilo in poročilo o banovinski in državni skupščini. Med obširno in stvarno razpravo sta bila sprejeta sledeča predloga:

Ljubljansko učiteljstvo — včlanjeno v J. U. U. — odobrava resolucijo in sklep predsedniškega zbora sekcije za drav. banovino z dne 24. septembra t. l. glede nesoglasij v Udruženju. Popolnoma zaupa vodstvu sekcije, ki stremi in hoče s konstruktivnim in stvarnim delom ublažiti, pomiriti in odstraniti vsa nesoglasja, ki danes razkrajajo še do nedavnega časa tako občudovano našo stanovsko organizacijo.

Uredništvo »Učiteljskega tovariša« naj v smislu sklepa banovinske skupščine poroča o dejanskem stanju v organizaciji, da bo članstvo točno informirano o mišljenju, prizadevanju in delu večine in manjšine glede rednega stanja in plodonosnega delovanja v Udruženju.

V. Mlekuz, preds. Jos. Mihelič, tajnik.

+ SRESKO DRUŠTVO JUU ŽUŽEM-BERK je zborovalo dne 7. 10. 1933. v Žužemberku. Udeležba je bila 73%. Zborovanje je otvoril podpredsednik g. Korenčan in obravnaval nekatere došle dopise in podal poročilo o banovinski in glavni skupščini ter o zboru predsednikov meseca septembra v Celju. Ne-katere zadeve so se obravnavale še posebej, tako vprašanje pravnega konzulenta. Zborovalci se izjavijo zanj, — kar se je sklenilo že na enem izmed lanskih zborovanj. — Za vzdrževanje istega naj plača vsak član a 5 Din do konca poslovnega leta.

Za prireditev tečaja brezposelnih učiteljskih abiturientov so prispevali 80 Din.

Glede vprašanja poročenih učiteljic se prepušča sekciji proste roke, da zavzame glede tega perečega vprašanja primerno stališče, ker ima v to boljši vpogled.

Izvenšolsko delo učiteljevo naj se usmerja sedaj bolj na gospodarsko stran. Tozadevno predavanje tov. Zuma se je zaradi pomanjkanja časa in precej slabe udeležbe odgodilo na prih. zborovanje, ki bo meseca decembra.

Korenčan, t. č. preds. R. Hrovatova, t. č. taj.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO LOGA-SKEGA SREZA je zborovalo na Rakeku dne 14. okt. 1933. Zborovanja se je udeležilo 54 članov (ic) in 3 abiturientke.

Tov. predsednik predstavi kmetijskega referenta g. Pečovnika iz Logatca, ki se je prvič udeležil našega zborovanja. G. referent nam je predložil sedanje stanje vseh kmetijskih panog v srezu ter pokazal pot k skupnemu sodelovanju s kmečkim ljudstvom.

Pri debati razvije tov. Dolgan načrt o sodelovanju učiteljstva pri povzdigi kmečkega gospodarstva v srezu. Ker je načrt obširen, se bo obravnaval kot posebna točka na prihodnjem zborovanju.

Poročila: O državni skupščini je poročal tov. tajnik Šuštaršič, o banovinski skupščini in zborovanju društvenih predsednikov pa je poročal predsednik Doljak. Pri debati o drž. skupščini se sprejme predlog tov. Dolgana, da naj ne prinaša »Učit. tovariš« samo član-kov o poteku skupščin, temveč naj pojasni članstvu tudi vzroke večnih sporov na vsakoletnih glavnih skupščinah.

Blagajniško poročilo je podal tovariš Štravs.

S predlogom sekcije o postavitvi pravnega konzulenta se članstvo strinja, toda ne pristane na zvišanje članarine, pač pa je pripravljeno plačati v to svrhu iz prihrankov društva letno 300 Din. Brezposelnim abiturientom se nakaže 200 Din; na predlog tovariša Winklerja se daruje 300 Din za »Učit. dom« in na predlog tov. nadzornika Štravs pa 500 dinarjev za poplavljenec v tukajšnjem srezu.

Sklene se, da zbero vsi šol. upravitelji podatke o brezposelnih abiturientih v svojem okolišu in jih odpošljejo društvenemu predsedniku.

Doljak V., preds. M. Sartori, tajnik.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA-OKOLICA, vzhodni del je zborovalo dne 14. okt. 1933. v osnovni šoli v Mostah. Od 119 članov je bilo navzočih 77 t. j. 64,5%.

Tov. predsednik Kosin je prečital dopise sekcije. Sprejet je bil predlog sekcije glede pravnega konzulenta. Da bo možno redno poslovanje društvene blagajne je bil soglasno sprejet predlog tov. Lulika, da do 10. nov t. l. poplačajo vsi dolžniki svoje dolgeve, večje zneske v 3 obrokih. Po tem roku se vsi dolžniki izroče odvetniku. V krožek za šol. vrtnarstvo pridejo tov. Stupica, Gostič, Flajs, Lulik, Kosin, Arnsšek.

Za fond brezposelnih učiteljskih abiturientov je društvo votiralo vsoto 300 Din. Na predlog tov. Miheliča pa je dal še vsak navzoči član 2 Din. Nabran je bil znesek 1650 Din.

G. profesor Čopič je predaval o »Organizaciji našega šolstva.« V svojih izjavah je ugotovil vzroke krize sedanje šole osobito nižje srednje šole in pokazal nov sistem šolstva, ki bi sčasoma dovedel do zboljšanja celotnega šolstva.

Tov. Lulik je podal poročilo o banovinski in državni skupščini ter o zborovanju predsednikov.

Njegov predlog, da se z ozirom na razmere v organizaciji izreče predsedniku JUU D. Rašiču nezaupnica, je sprejelo članstvo s 40 glasovi, 12 glasov je bilo proti predlogu.

Predsednik nadzornega odbora tov. Skubic bo podal svoje poročilo na prihodnjem zborovanju.

Ker je bila tov. tajnica Celnarjeva odsotna je vodila zapisnik tov. Završanova.

Završanova, zapisnikarica.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA OKOLICA — ZAH. DEL je zborovalo dne 21. oktobra 1933. v Ljubljani Zborovanja se je udeležilo 112 članov.

Tov. predsednik je opisal društveno delovanje, se zahvalil članom upravnega in nadzornega odbora za delo in pozval učitelje, ki dozdaj še niso člani, naj pristopijo. Na njegov predlog je zbor sklenil, darovati 500 Din za poplavlence. Ta vsota se podari za učenje poplavlencev, ki nimajo šolskih potrebščin.

Poročilo tov. predsednika o banovinski skupščini in poročilo tov. Goleta o državni skupščini sta bili sprejeti.

Po poročilu tajnice je odobrena podpora 500 Din za tečaj brezposelnih učiteljskih abiturientov.

Predlog gospodarskega odbora sekcije v Ljubljani za ustanovitev »Obrambnega sklada«, v katerega naj bi plačevali vsi člani po 5 Din na leto, je bil soglasno odklonjen.

Zdravko Mikuz, pred. Lenarčič Ana, taj.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO MARI-BOR DESNI BREG je zborovalo dne 21. X. 1933 v Mariboru. Navzočih je bilo 80 članov (-ic), t. j. 80%.

Tov. predsednik Petrovič izreče dobrodošlico tov. Kegli in Kegli iz Reke. Prav tako pozdravlja osem brezposelnih tovarišev in tovarišice, ki so prisostvovali zborovanju.

I. Pri dopisih je bilo sklenjeno: Da se pošlje s spomenico o zaščiti članstva h g. sreskemu načelniku Makarju, g. senatorju Ploju in g. poslancu Krejčiju posebna deputacija, sestojča iz tov. Petroviča, Klemenčiča, Lutmanove in Črnkom. — Za pravnega konzulentu damo po 5 Din za člana na leto. Sekcija naj izbere dobrega zastopnika. V odbor za vrtnarsko razstavo so bili izvoljeni tov. Ivanuš, Muršec, Zellhofer, Lavrič, Krlhanko, Firm, Šijanec, Ledinek in Mejovšek. — Podpora za tečaje brezposelnih učit. abiturientov naj da sekcija iz prispevkov za učit. naraščaj. — Društvo bo vodilo o vseh abiturientih, ki so v srezu, evidenco; vabi jih na svoja zborovanja.

II. Račun za preteklo upravnno leto izkazuje 22.253'09 Din dohodkov in 18.884'96 Din izdatkov, tako da je 3368'13 Din prebitka. Na zaostali članarini pa je še 826 Din terjatev. Na predlog nadzornega odbora je bil račun odobren in takoj nato dan v razpravo naslednji proračun za prihod. upravnno leto, ki je bil soglasno sprejet. Članarina znaša letno 170 Din za člana, plačljiva 10krat po 17 Din, za poročene učiteljice pa 100 Din letno, oziroma 10krat po 10 Din. Vse članstvo dovoljuje, da šolski upravitelji vsakokrat pri izplačilu poberejo članarino in jo nakažejo društvenemu blagajniku. Ta predlog je bil sprejet soglasno radi reda v plačevanju članarine. Delegatski poročili sta podala tov. Petrovič in Hren. Ostala poročila bodo na prihodnjem zborovanju, ki bo sredi novembra.

S. Petrovič, predsednik. Iv. Šeško, tajnik.

Inozemsko šolstvo in učiteljstvo

KONGRES FRANCOŠKEGA UČITELJSTVA.

Letošnji kongres francoskega učiteljstva je bil pod vplivom sedanje gospodarske krize in redukcije šolstva. Mirni časi so za francosko učiteljsko udruženje minuli. Z znižanjem prejemkov in krčenjem uprave hoče država uravnovesiti proračun. Časopisi napadajo uradništvo in učiteljstvo, češ, da so njihove zahteve povzročile težko finančno stanje v državi.

Učiteljska udruženja Nizozemske, Belgije, Rumunije, Švedske, Španije in Avstrije so poslala na ta kongres svoje zastopnike, ki so v imenu svojih organizacij pozdravili kongres; zastopnik avstrijskega učiteljstva je iznesel v svojem govoru nekaj pikrih očitkov na račun današnje Nemčije.

Na razne kritike od strani članstva je odgovoril član odbora v glavnem naslednje: Preteklo leto je bilo leto obrambe. Naše s težavo priborjene pravice so bile ogrožene. Danes je položaj resnejši nego v februarju, ko je vlada grozila z znatnim znižanjem plač. Še tekom jeseni moramo računati z nadaljnjim prikrajševanjem plač. Znižanje prejemkov in zvišanje cene pšenice od 75 na 115 frankov, kakor tudi zvišanje ostalih cen pomenja deflacijo, ki pa nam ne prinaša rešitve krize.

Združitev učiteljskih z visokimi šolami je bila predmet živahne debate. Razpravljali so tudi o privatnih šolah, proti katerim se je izreklo vse prisotno učiteljstvo.

Na kongresu je tvorilo eno glavnih točk dnevnega reda vprašanje: »Borba proti vojni.« Bilo je prečitanih več referatov in vsi so se v svojih izjavah bavili z nemškimi razmerami. Povsem razumljivo, kajti te razmere zanimajo ves svet.

SKRBI AMERIŠKE UČITELJSKE ORGANIZACIJE.

V Washingtonu ima svojo centralo »National Education Association«, ki je največja učiteljska organizacija v U. S. A. V tej organizaciji je včlanjenih nad 200.000 učiteljev(-ic) in vendar je nevarnost, da ne bo mogla več vršiti svojih poslov če pade število članstva pod 200.000. Vsled tega je izdala poziv na

članstvo naj vpliva na vsakega posameznega učitelja, ki še ni član, da se učani, ker le z zvišanjem članstva bo mogoče nadaljnji obstoj organizacije. V tem pozivu so tudi naslednji za Ameriko značilni stavki: »Nad 50.000 naših članov je zgubilo v zadnjem času svoje nameščenje. Mnogim, na tisoče jih je, ki so sicer nameščeni, se sedaj prejemki ne izplačujejo. Plače mnogih ne dosežajo niti eksistenčnega minimuma. Glavni funkcijari organizacije so delali pet tednov brezplačno. Sedaj prejemajo le polovico svojih plač in bodo morali čakati na ostanek nekaj mesecev. 75.000 dolarjev organizacijskega denarja je bilo naloženega v banki, ki so jo pred kratkim zaprli. Mi v centrali organizacije prenašamo iste žrtve, kot učiteljstvo zunaj, da morejo ostati šole sploh odprte. Vendar naša organizacija ne sme propasti, marveč se mora dvigniti in delovati še vztrajnejše nego doslej.«

IRSKO UČITELJSTVO ZA SVOJE PRAVICE.

Koncem šolskega leta 1932./33. so osnovnošolski učitelji na Irskem priredili enodnevno stavko v protest proti ponovnemu znižanju plač za 5 in 8%. V Dublinu so priredili ta dan tudi zborovanje na prostem in javno povedali svoje zahteve. Irski učitelji so zvesto sodelovali v nacionalnem pokretu in so še posebno pažno, mnogo prizadevanj in moči posvetili poživitju materinega jezika. Vlada je kljub temu odločena vztrajati pri določenem znižanju plač. Predsednik de Valera, ki je bil nekoč sam učitelj, menda nima več razumevanja za res težko stališče svojih nekdanih stanovskih tovarišev.

NIKAKIH NAMESTITEV UČITELJSTVA V NEMČIJ.

Znano je, da niso v zadnjem času nameščali v Nemčiji nobenih učiteljev, marveč jih je bilo celo mnogo odpuščenih. Začetkom letošnjega šolskega leta je pa izšla posebna odredba prosvetnega ministrstva, ki določa, da se ne smejo na izpraznjena mesta osnovnih in srednjih šol nameščati novi učitelji odnosno profesorji. Pričakovati je, da bo izšla v najkrajšem času enaka odredba tudi za visoke šole.

Novosti na knjižnem trgu

—k »Proteus«. Prirodoslovna sekcija Muzejskega društva za Slovenijo v Ljubljani je začela izdajati nov mesečni »Proteus«. Ta poljudni prirodoslovni list je nujno sledil diferenciaciji »Glasnika Muzejskega društva«, ki se je izvršila pred tremi leti, ko se je do tedaj mešani »Glasnik« razdelil v dva časopisa, v (od XI. letnika naprej) samo zgodovinski vedni posvečeni »Glasnik« in v strogo znanstvene »Prirodoslovne razprave«. Ker je prirodoslovna sekcija — upravičeno — bila na stališču, da naj »Prirodoslovne razprave« kot znanstven list prinašajo samo originalne razprave, se je že ob ustanovitvi »Razprav« zavedala potrebe po posebnem poljudnem listu. Priprave so bile dovolj težke, največja ovira pa je bila zavest velike odgovornosti za riziko, ki ga društvo jemlje nase v materialnem pogledu z ustanovitvijo novega, čeprav še tako potrebnega lista. Prva številka, ki leži pred nami, nam daje upanje, da »Proteus« v tem pogledu ne bo ogrožen. Vsebinska je pestra, vseskozi zanimiva in razumljiva — mislimo, da bo »Proteus« našel dovolj čitateljev, ljubiteljev in naročnikov. Učiteljstvo posebej opozarjamo, da najde v večini člankov snov, ki jo s pridom lahko uporablja pri šolskem pouku.

Ime lista bo morda trenutno tega ali onega osupnilo. »Proteus«, zakaj ravno Proteus? Odgovor nam daje prvi članek lista, ki je posvečen odkritju močerila ali človeške ribice. Prof. dr. Pavle Grošelj, čigar blesteči slog občudujemo v tem članku, pravi uvodoma: »Ni ga med prirodnimi čudeži naše ožje domovine, ki bi bilo njeno ime večkrat poneslo širom sveta, kakor slepi prebivalec kraških podzemskih jam, človeška ribica.« Kakor je že drugod služila korala za ime prirodoslovnega lista, ali pa čudežni lotosov cvet, tako so naši prirodoslovci izbrali iz citiranega razloga ime Proteus, »simbol trdega raziskovalnega dela, simbol lepote znanstvenega spoznanja, simbol požrtvovalne ljubezni do prirode in domačije«, nam bo to ime, kakor pravi Grošelj v zaključku svojega članka.

Pregled kaktej in njihove prilagoditve solnčni pripeki in suši, nam daje sledeči članek dra. Pintarja z 10 slikami. O zaslugah vodilnega slovenskega botanika prof. Alfonza Paulina za poznavanje domače flore nas pouči tretji članek iz peresa prof. Petkovška. Dr. L. Čermelj nam pod naslovom »Sodobna alkimija« pove, kaj je resnice na raznih vesteh o pretvarjanju živega srebra in drugih prvin v zlato. Krajši sestavki sledijo pod rubrikami »Književne novosti« in »Drobne vesti«. Na zadnji strani je vprašanje št. 1 s sliko — odgovor pride v 2. številki »Proteja« — in opozorilo v rubriki »Pogovori«, da bo v tej rubriki »Proteus« odgovarjal na vprašanja, ki jih bodo nanj stavljali čitatelji. Učiteljstvo posebej opozarjamo na to rubriko. »Nerešena vprašanja, ki zanimajo posameznika, so skoro vedno zanimiva tudi za širši krog čitateljev.« — Končno omenjamo še to, da krasi »Proteja« 13 slik poleg srčanih prirodoslovnih vinjet. Najtopleje ga priporočamo učiteljstvu, šolskim knjižnicam, pa tudi raznim prosvetnim društvom.

—k Redne knjige Družbe sv. Mohorja za l. 1933. V redni izdaji so tudi letos prejeli člani šest knjig. Koledar za l. 1934. ima razne gospodarske članke in opisuje važne dogodke v preteklem letu. V »Večernicah« je povest Izobčenci od Malešiča. Dr. Debevec nam je poklonil knjigo Jetiko, ki nas z besedo in sliko poučuje o tej neusmiljeni morilki človeštva. Naše morje je orisal dr. V. Bohinjec. Sodelovala sta tudi bivši ban Ivo Tartaglia in dr. K. Dobida. Ta knjiga je velikega pomena, posebno za našo mladino, ki

mora poznati važnost morja in se zanj navdušiti, saj je morje okno in odprta pot v svet — je naš jadranski biser. Mutasti greh je prevod, katerega je oskrbel Janez Pucelj. Povest nam slika borbe ovčarja, ki je zamolčal greh in trpel, dokler se ga ni izpovedal na smrtni postelji. Kot šesta knjiga je nadaljevanje večjega dela »Življenje svetnikov«. Vseh šest knjig stane 20 Din pri »Mohorjevi družbi«. Ker je založba nekoliko večja, si more še vsakdo nabaviti te lepe knjige po nizki ceni.

—k Mohorjeve knjige proti doplačilu. Poleg sedmih knjig je izdala »Mohorjeva družba« letos še nastopne knjige proti doplačilu. Andrej Gosar: Novi družabni red, broš. 99 Din, vezan 111 Din. Knjigo priporočamo prosvetnim in znanstvenim delavcem. Krekovi zbrani spisi, spisal Ivan Dolenc. Izdana knjiga je IV. zvezek in stane broš. 27 Din, vezana 35 Din. Deželničev roman Kravlj nam predločuje v lepi obliki naša prva blagovestnica, ki sta prinesla vero našim prednikom. Broširana knjiga stane 21 Din, vezana 30 Din. Njene službe od Mare Husove je četrti knjiga, ki opisuje borbo izobraženke za svoj obstanek in dosego pravega poklica. Broš. 12 Din, vezana 21 Din. Vse te knjige je založila Mohorjeva družba v nekaj večji nakladi, zato more z njimi postreči še naknadnim naročnikom.

—k Anton Ocvirk: Razgovori. (Slovenske poti, IX.—X. zvezek, str. 172.) Tiskovna zadruga v Ljubljani je izdala dvojni zvezek zbirke »Slovenske poti«, ki jo izdaja »Tiskovna zadruga«. Ta zvezek prinaša dolgo pričakovane »Razgovore« pesnika in kritika Antona Ocvirka. Sedem odličnih francoskih in ruskih pisateljev je predmet te knjige; vsakega izmed njih je avtor obiskal in zabeležil njegove izjave, še prej pa je temeljito proučil njegovo delo. André Gide, Leon Sestov, Georges Duhamel, Nikolaj Bergajev, André Maurois, Aleksej Remizov in Paul Hazard, imena, ki jih pozna vsak literarno izobražen čitatelj, so zastopani v tej izredno zanimivi knjigi.

Knjiga »Razgovori« kaže, kam se danes odpira obzorje mladega literata in kakšni stiki so mu omogočeni.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

FR. P. ZAJEC

izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 9

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplomere, risalno orodje, mikroskope, fotoaparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

ZAMENJAVA.

Kateri tovariš bi zamenjal svoje učiteljsko mesto z mestom v Kostanjevici na Krki. — Ponudbe na upravo »Učit. tov.« pod »Kostanjevica«.

SADNE DIVJAKE.

10.000 hruškov in 40.000 jabolčnih, nudi Janez Čeh, Trnovska vas p. Sv. Bolfenk v Slovenskih goricah — Ptuj.

Engelbert L. Gangl:

Moja pot

ZAHTEVAJTE PROSPEKT!
NAROČITE TAKO J!

Tako se imenujejo Ganglovi zbrani spisi za mladino, ki smo jih pravkar izdali.

Delo obsega 10 knjig, vsaka po 10 tiskovnih pol.

Za odpravo pripravljenih je prvih 5 knjig, ostale pa izidejo do Velike noči 1934.

Cena v platnu vezani knjigi Din 42.—, vsej zbirki Din 320.—, ali v 12 mesečnih obrokih po Din 32.—.

Knjigarna Učiteljske tiskarne
Ljubljana, Frančiškanska 6 — Maribor, Tyrševa 44

Šolske knjige

za vse kategorije šol in po najnovejših izdajah

šolske zvezke

vsakovrstne, za šolske in domače vaje

šolske potrebščine

za vse mogoče šolske zahteve Vam nudi vedno

KNJIGARNA UČITELJSKE TISKARNE

LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA 6 — MARIBOR, TYRŠEVA ULICA 44

Naročajte
pri tvrdkah,
ki inserirajo

v našem
glasilu!

UGODNOST!

Damske galoše Din 70
Moške galoše Din 75
Damski snežni čevlji Din 100
Moški snežni čevlji Din 110

ANTON KRISPER, LJUBLJANA

MESTNI TRG 26 ♦ STRITARJEVA ULICA 3